TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2006. gada 31. janvārī *

Lieta C-503/03

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2003. gada 27. novembrī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv K. O'Reilija [*C. O'Reilly*] un L. Eskobars Gerero [*L. Escobar Guerrero*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Spānijas Karalisti, ko pārstāv M. Munjoss Peress [*M. Muñoz Pérez*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* * Tiesvedības valoda — spāņu.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātas priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*] (referents), K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], tiesneši S. fon Bārs [*S. von Bahr*], H. N. da Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], E. Juhāss [*E. Juhász*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], E. Borgs-Bartets [*A. Borg-Barthet*] un M. Ilešičs [*M. Ilešič*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 10. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar prasības pieteikumu Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, atsakot vīzu un ieceļošanu Spānijas teritorijā diviem trešo valstu pilsoņiem, kas ir Eiropas Savienības pilsoņu ģimenes locekļi, tikai tādēļ, ka tie ir ietverti to personu sarakstā, kam liegts ieceļot, atbilstoši Šengenas Informācijas sistēmai (SIS) (pēc dalībvalsts

iniciatīvas) un, pietiekami nepamatojot šo vīzas un ieceļošanas atteikumu, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek 1.–3. un 6. pants Padomes 1964. gada 25. februāra Direktīvā 64/221/EEK par īpašu pasākumu saskaņošanu attiecībā uz ārvalstnieku pārvietošanos un dzīvesvietu [uzturēšanos], kas ir attaisnojami ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību un veselības aizsardzību (OV 1964, 56, 850. lpp.).

Atbilstošās tiesību normas

Direktīva 64/221

2 Direktīvas 1. pants nosaka:

"1. Šīs direktīvas noteikumi attiecas uz jebkuru dalībvalsts pilsoni, kas uzturas vai iebrauc citā Kopienas dalībvalstī, lai veiktu darbības kā darbinieks vai pašnodarbināta persona, vai kā pakalpojumu saņēmējs.

2. Šie noteikumi attiecas arī uz šīs personas laulāto un ģimenes locekļiem, kas ierodas kopā ar šo personu."

3 2. pants nosaka:

"1. Šī direktīva attiecas uz visiem pasākumiem attiecībā uz iebraukšanu dalībvalstīs, uzturēšanās atļaujas pagarināšanu vai izraidīšanu no to teritorijas, ko veic dalībvalstis, balstoties uz sabiedrisko kārtību, valsts drošību vai veselības aizsardzību.

2. Šādu pamatojumu neizmanto ekonomiskos nolūkos."

4 Direktīvas 3. pants nosaka:

"1. Pasākumi, ko veic, ņemot vērā sabiedrisko kārtību vai valsts drošību, ir balstīti tikai uz attiecīgā indivīda personīgo darbību.

2. Iepriekšējas krimināla sodāmības pašas par sevi nerada pamatu veikt šādus pasākumus.

[..]"

5 Direktīvas 6. pants paredz:

"Attiecīgo personu informē par sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai veselības aizsardzības iemesliem, uz kuriem balstīts šīs personas gadījumā pieņemtais lēmums, ja vien tas nav pretrunā ar iesaistītās valsts drošības interesēm."

Šengenas "acquis"

Šengenas nolīgumi

6 Nolīgums starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgajām robežām (OV 2000, L 239, 13. lpp.; turpmāk tekstā — "Šengenas Nolīgums") tika parakstīts 1985. gada 14. jūnijā Šengenā (Luksemburga).

7 Šo nolīgumu konkretizēja, 1990. gada 19. jūnijā Šengenā parakstot Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas Nolīgumu (OV 2000, L 239, 19. lpp.; turpmāk tekstā — "Īstenošanas konvencija"), ar ko paredz sadarbības pasākumus, lai, kompensējot iekšējo robežu atcelšanu, nodrošinātu visu līgumslēdzēju pušu teritoriju kopēju aizsardzību. Spānijas Karaliste pievienojās Šengenas Nolīgumam un Īstenošanas konvencijai 1991. gada 25. jūnijā (OV 2000, L 239, 69. lpp.).

8 Īstenošanas konvencijas 1. pants ar jēdzienu "ārvalstnieks" apzīmē "ikvienu personu, kas nav Eiropas Kopienu dalībvalsts pilsonis".

9 Īstenošanas konvencijas II sadaļa ietver noteikumus par kontroles atcelšanu pie iekšējām robežām un personu pārvietošanos. Īstenošanas konvencijas 5. pants reglamentē ārvalstnieku ieceļošanu Šengenas Nolīguma pušu teritorijā (turpmāk tekstā — "Šengenas teritorija"). Tas nosaka:

"1. Ārvalstniekam var atļaut ieceļot Līgumslēdzēju Pušu teritorijā uz laiku, kas nav ilgāks par trim mēnešiem, ja viņš atbilst šādām prasībām:

[..]

d) par viņu nav ziņots nolūkā liegt ieceļošanu;

[..]

2. Ārvalstniekam, kas neatbilst visām šīm prasībām, ieceļošana Līgumslēdzēju Pušu teritorijā ir jāatsaka, ja vien kāda Līgumslēdzēja Puse humānu iemeslu, valsts interešu vai starptautisku saistību dēļ neuzskata par vajadzīgu atkāpties no šā principa. Šādā gadījumā ārvalstniekam atļauj ieceļot tikai attiecīgās Līgumslēdzējas Puses teritorijā, par ko tai jābrīdina pārējās Līgumslēdzējas Puses.

[..]"

10 Īstenošanas konvencijas 15. un 16. pantā attiecībā uz vīzu izsniegšanu ietverta paralēla sistēma tai sistēmai, kāda minēta 5. pantā. Minētās vīzas var izsniegt tikai tad, ja ārvalstnieks atbilst Īstenošanas konvencijas 5. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajām prasībām. Atkāpjoties no šīs normas, vīzu tomēr var izsniegt Īstenošanas konvencijas 5. panta 2. punktā minēto iemeslu dēļ, pat ja pastāv ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu. Tātad vīza ģeogrāfiski ir derīga tikai tās dalībvalsts teritorijā, kas vīzu izsniedz.

11 Īstenošanas konvencijas IV sadaļa ir veltīta SIS. Atbilstoši Īstenošanas konvencijas 92. panta 1. punktam SIS veido katras līgumslēdzējas puses valsts daļa un tehniskā nodrošinājuma vienība. Tā ļauj kompetentām valsts iestādēm ar automatizētu meklēšanas procedūru piekļūt ziņojumiem par personām un priekšmetiem, lai veiktu robežkontroli, pārbaudes un citas kontroles, ko policijas un muitas iestādes veic valsts iekšzemē saskaņā ar attiecīgās valsts tiesībām, kā arī — gadījumos ar ziņojumiem par personām nolūkā liegt ieceļošanu — lai izsniegtu vīzas, uzturēšanās atļaujas un, vispār, lai veiktu ārvalstnieku uzskaiti, piemērojot Īstenošanas konvencijas noteikumus par personu pārvietošanos.

12 Īstenošanas konvencijas 96. pants reglamentē ziņojumus nolūkā liegt ieceļošanu. Tas nosaka:

"1. Datus par ārvalstniekiem, par kuriem ziņots nolūkā liegt ieceļošanu, ievada datu bāzē, pamatojoties uz attiecīgās valsts ziņojumu, kas pamatojas uz pārvaldes iestāžu vai kompetentu tiesu iestāžu lēmumiem, kuri pieņemti atbilstīgi valsts tiesību aktos paredzētajiem procedūras noteikumiem.

2. Lēmumus var pamatot ar draudiem sabiedriskai kārtībai vai drošībai un valsts drošībai, ko var izraisīt ārvalstnieka klātbūtne attiecīgās valsts teritorijā.

Šādi gadījumi var būt saistīti ar:

a) ārvalstnieku, kas notiesāts par noziedzīgu nodarījumu, par kuru paredzēta brīvības atņemšana vismaz uz vienu gadu;

b) ārvalstnieku, par kuru ir pamats uzskatīt, ka viņš ir izdarījis smagus noziedzīgus nodarījumus, tostarp 71. pantā minētos, vai par kuru ir pierādījumi, ka viņš ir nodomājis veikt šādus nodarījumus kādas Līgumslēdzējas Puses teritorijā.

3. Lēmumus var pamatot arī ar to, ka ārvalstniekam ir piemērots izsūtījums, repatriācija vai izraidīšana, kas nav atcelta vai atlikta un kas ietver vai ko papildina aizliegums ieceļot vai — attiecīgos gadījumos — aizliegums uzturēties, ko pamato tas, ka nav ievēroti attiecīgās valsts noteikumi par ārvalstnieku ieceļošanu vai uzturēšanos."

13 Īstenošanas konvencijas 94. pants attiecas uz datiem, ko var iekļaut SIS. Atbilstoši 1. punktam ziņojuma iesniedzējas valsts pienākums ir pārbaudīt, vai attiecīgais gadījums ir pietiekami nozīmīgs, lai ziņojumu par to ievadītu SIS. Tā 3. punkts izsmeļoši uzskaita elementus, ko var ietvert SIS. To vidū minēti:

"g) norāde par to, vai attiecīgā persona ir bruņota;

h) norāde par to, vai attiecīgā persona ir bīstama;

i) ziņojuma iemesls;

j) ieteiktā rīcība."

14 Atbilstoši Īstenošanas konvencijas 105. pantam ziņojuma iesniedzēja valsts ir atbildīga par to, lai SIS ievadītie dati būtu pareizi, likumīgi un nebūtu novecojuši. Atbilstoši 106. pantam tikai šī valsts drīkst mainīt, papildināt, labot vai dzēst ievadītos datus. Piemērojot 112. panta 1. punkta otro teikumu, vēlākais trīs gadus pēc datu ievadīšanas jāizvērtē vajadzība šos datus saglabāt.

15 Atbilstoši Īstenošanas konvencijas 134. pantam šīs Konvencijas noteikumus piemēro, ja tie ir saderīgi ar Kopienu tiesībām.

16 Nosacījums ārvalstnieka ierakstīšanai SIS jau precīzāk definēts Īstenošanas konvencijas izveidotās Izpildu komitejas 1996. gada 18. aprīļa deklarācijā par ārvalstnieka jēdziena definīciju (OV 2000, L 239, 458. lpp.; turpmāk tekstā — "1996. gada 18. aprīļa deklarācija"). Tā nosaka:

"Piemērojot [Īstenošanas konvencijas] 96. pantu,

personas, uz kurām attiecas Kopienu tiesības, principā nedrīkst ierakstīt kopējā to personu sarakstā, kurām ir liegta ieceļošana.

Tomēr zemāk definētās personu kategorijas, uz kurām attiecas Kopienu tiesības, drīkst ierakstīt kopējā sarakstā, ja šādas ierakstīšanas nosacījumi ir saderīgi ar Kopienu tiesībām:

a) Eiropas Savienības pilsoņu ģimenes locekļus, kuriem ir trešās valsts pilsonība un kuriem ir ieceļošanas vai uzturēšanās tiesības dalībvalstī saskaņā ar lēmumu, kas pieņemts, piemērojot Eiropas Kopienas dibināšanas Līgumu;

b) [..]

Ja tiek konstatēts, ka uz personu, kas ir ierakstīta to personu kopējā sarakstā, kam aizliegta ieceļošana, attiecas Kopienu tiesības, tad šo ierakstu var saglabāt tikai tad, ja tas ir saderīgs ar Kopienu tiesībām. Ja tas tā nav, dalībvalsts, kas ierakstījusi šo personu, veic visus vajadzīgos pasākumus, lai dzēstu ierakstu par attiecīgo personu."

[Neoficiāls tulkojums]

17 Īstenošanas konvencijas izveidotā Izpildu komiteja ar 1999. gada 28. aprīļa lēmumu *SCH/Com-ex (99)5* apstiprināja *Sirene* rokasgrāmatu attiecībā uz tādas procedūras ieviešanu un darbību, kurai lietotājam, kas saņēmis pozitīvu atbildi uz SIS uzziņu, jāsniedz tā rīcībai vajadzīgā papildu informācija. Šīs rokasgrāmatas 2.2.1. punktā, redakcijā, kas pēc Padomes 2002. gada 14. oktobra Lēmuma 2003/19/EK par dažu daļu deklasificēšanu publicēta *Sirene* rokasgrāmatā (OV 2003, L 8, 34. lpp.), ir paredzēts, ka ieviestajai sistēmai jāļauj pēc iespējas ātrāk atbildēt uz informācijas uzziņas pieprasījumiem, ko iesniedz pārējās līgumslēdzējas puses (OV 2003, C 38, 1. lpp.). Atbildes sniegšanas termiņš nedrīkst pārsniegt divpadsmit stundas.

Šengenas protokols

18 Atbilstoši 1. pantam protokolā, ar ko Šengenas *acquis* iekļauj Eiropas Savienības sistēmā un kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un ar Amsterdamas līgumu grozītajam Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam (turpmāk tekstā — "Šengenas protokols"), trīspadsmit Savienības dalībvalstis, tostarp Vācijas Federatīvā Republika un Spānijas Karaliste, ir pilnvarotas izveidot ciešāku savstarpēju sadarbību Šengenas *acquis* piemērošanas jomās, kā tas ir definēts minētā protokola pielikumā. Šo sadarbību veic Savienības iestāžu un tiesību ietvaros, kā arī ES un EK līgumu sistēmas ietvaros.

19 Atbilstoši Šengenas protokola pielikumam Šengenas *acquis* daļu veido Šengenas Nolīgums un Īstenošanas konvencija, kā arī Īstenošanas konvencijas izveidotās Izpildu komitejas lēmumi.

20 Atbilstoši 2. panta 1. punkta pirmajai daļai Šengenas protokolā no Amsterdamas līguma spēkā stāšanās dienas Šengenas *acquis* piemēro uzreiz visās trīspadsmit šī protokola 1. pantā minētajās dalībvalstīs.

21 Piemērojot Šengenas protokola 2. panta 1. punkta otro daļu, Padome 1999. gada 20. maijā pieņēma Lēmumu 1999/436/EK, ar ko atbilstīgi Eiropas Kopienas dibināšanas līguma un Līguma par Eiropas Savienību attiecīgajiem noteikumiem nosaka tiesisko bāzi visām normām un lēmumiem, kas veido Šengenas *acquis* (OV L 176, 17. lpp.). EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkts tika norādīts kā Īstenošanas konvencijas 5. panta juridiskais pamats [izņemot 1. punkta e) apakšpunktu], un EKL 62. panta 2. punkta b) apakšpunkts tika norādīts kā Īstenošanas konvencijas

15. un 16. panta juridiskais pamats. Īstenošanas konvencijas 92.–119. un 134. pantam juridiskais pamats netika noteikts, turklāt attiecībā uz 1996. gada 18. aprīļa deklarāciju šie noteikumi saskaņā ar Šengenas protokola 2. panta 1. punkta ceturto daļu ir uzskatāmi par pamatotiem ar ES līguma VI sadaļu.

Pirmstiesas procedūra

22 Komisija EKL 226. panta pirmajā daļā paredzēto pirmstiesas procedūru uzsāka pēc sūdzībām no diviem Alžīrijas pilsoņiem, Farida [*Farid*] un Bušēra [*Bouchair*], kuriem Spānijas valsts iestādes atteica ieceļošanas tiesības Šengenas teritorijā.

23 Laikā, kad Farids saņēma atteikumu, viņš bija precējies ar Spānijas pilsoni un dzīvoja ar ģimeni Dublinā (Īrija). Ierodoties Barselonas (Spānija) lidostā 1999. gada 5. februārī ar reisu no Alžīrijas, Faridam tika atteiktas ieceļošanas tiesības Šengenas teritorijā. Šis atteikums tika pamatots ar to, ka Farids pēc Vācijas Federatīvās Republikas paziņojuma ir iekļauts SIS ietvertajā ziņojumā nolūkā liegt ieceļošanu. Vīza, kas tika pieprasīta 1999. gada 17. septembrī Spānijas konsulātā Dublinā, ar 1999. gada 17. decembra vēstuli tika atteikta šī paša iemesla dēļ.

24 Laikā, kad Bušērs saņēma atteikumu, arī viņš bija likumīgi precējies ar Spānijas pilsoni un dzīvoja ar viņu Londonā (Apvienotā Karaliste). Gatavojoties tūrisma ģimenes braucienam ar sievu, Bušērs Spānijas konsulātā Londonā pieprasīja vīzu ieceļošanai Šengenas teritorijā. Pieprasītā vīza 2000. gada 9. maijā tika atteikta tādēļ, ka Bušērs neatbilda nosacījumiem, ko paredz Īstenošanas konvencijas 5. panta 1. punkts. Otrais pieprasījums tika noraidīts 2001. gada 19. jūnijā. Pirmstiesas procedūras laikā izrādījās, ka vīza netika izsniegta tādēļ, ka arī par šo pieprasītāju pastāvēja Vācijas Federatīvās Republikas iesniegtais ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu.

25 No lietas materiāliem izriet, ka šajos divos gadījumos SIS nebija norādīts ziņojuma pamats.

26 Ar 2001. gada 23. aprīļa vēstuli Komisija uzaicināja Spānijas Karalisti sniegt apsvērumus par sūdzībām. Spānijas valdība apstiprināja faktu izklāstu. Tomēr tā apstrīdēja iebildumu, ka tai pārmestā administratīvā prakse ir pretēja Direktīvai 64/221.

27 Tā kā Spānijas valdība saglabāja savu viedokli atbildē uz Komisijas 2002. gada 26. jūnijā tai nosūtīto argumentēto atzinumu, Komisija cēla šo prasību.

28 Spānijas Karaliste lūdz prasību noraidīt un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par prasību

Ievada apsvērumi

29 Komisija apgalvo, ka, atsakot ieceļošanu teritorijā un vīzu izsniegšanu diviem trešās valsts pilsoņiem — dalībvalsts pilsoņu laulātajiem — tikai tāpēc, ka par šīm personām SIS bija ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu, Spānijas Karaliste nav izpildījusi Direktīvas 64/221, ko Tiesa jau ir interpretējusi, prasības.

30 Spānijas valdība norāda, ka Īstenošanas konvencijas noteikumiem atbilstīga administratīvā prakse nevar būt pretēja Kopienu tiesībām, jo Īstenošanas konvencijas noteikumi ir daļa no Kopienu tiesībām kopš brīža, kad ar Amsterdamas līgumu Šengenas *acquis* tika iekļauts Savienības sistēmā.

31 Šī valdība uzskata, ka Spānijas iestāžu prakse ir atbilstīga Īstenošanas konvencijas normām. Ziņojums par personu SIS, lai liegtu ieceļošanu, ir tikai ziņojuma iesniedzējas dalībvalsts kompetencē, un tā par to atbild. Atsakot ieceļošanas tiesības teritorijā un vīzas izsniegšanu personām, par kurām ir sniegts šāds ziņojums, Spānijas Karaliste ir tikai veikusi savus pienākumus Īstenošanas konvencijas 5. un 15. panta ietvaros.

32 Ņemot vērā Spānijas valdības argumentus, vispirms ir jāprecizē attiecības starp Īstenošanas konvenciju un Kopienu tiesībām personu brīvas pārvietošanās jomā.

33 Laikposmā pirms Šengenas *acquis* iekļaušanas Savienības sistēmā šīs attiecības regulēja Īstenošanas konvencijas 134. pants, atbilstoši kuram Īstenošanas konvencijas noteikumi bija piemērojami tikai tad, ja tie bija saderīgi ar Kopienu tiesībām.

34 Šengenas protokolā šī norma tika pārņemta preambulas trešajā daļā, kura apstiprina, ka Šengenas *acquis* noteikumi ir piemērojami tikai tad, ja un ciktāl tie ir saderīgi ar Eiropas Savienības un Kopienas tiesībām. Minētā protokola 1. pants precizē, ka ciešu sadarbību Šengenas *acquis* jomā veic Savienības iestāžu un tiesību ietvaros un ievērojot attiecīgos līgumus. Šis noteikums ir īpašs tāda principa, ko nosaka ES līguma 43. panta 1. punkts, izpausmes veids, kas nosaka, ka, ciešāk sadarbojoties, jārespektē minētie Līgumi un Savienības iestāžu vienotā sistēma, kā arī *acquis communautaire*.

35 No tā izriet, ka administratīvās prakses atbilstība Īstenošanas konvencijas noteikumiem var pamatot valsts kompetento iestāžu rīcību tikai tad, ja minētie noteikumi ir saderīgi ar Kopienas normām, kas reglamentē personu brīvu pārvietošanos.

36 Abos gadījumos, kas ir šīs prasības priekšmets, Spānijas iestādes, kā norāda arī Spānijas valdība, ir rīkojušās atbilstoši Īstenošanas konvencijā paredzētajai kārtībai. Faktiski atbilstoši Īstenošanas konvencijas 94. panta 1. punktam un 105. pantam ziņotājas dalībvalsts pienākums ir novērtēt, vai pastāv apstākļi, kas pamato ziņojuma par ārvalstnieku iekļaušanu SIS; šajā gadījumā Vācijas Federatīvā Republika ir atbildīga par tās SIS ierakstīto datu pareizumu, likumību un par to, lai tie nebūtu novecojuši, un ir vienīgā valsts, kas ir tiesīga tos papildināt, mainīt vai dzēst. Savukārt pārējo līgumslēdzēju valstu pienākums saskaņā ar Īstenošanas konvencijas 5. un 15. pantu gadījumā, kad nepastāv neatbilstīgi ārkārtas apstākļi šīs procedūras ietvaros, ir atteikt ieceļošanas tiesības un vīzas izsniegšanu ārvalstniekam, par kuru ir sniegts ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu.

37 Šī atteikuma automātiskums ir Šengenas *acquis* pamatā esošā principa par sadarbību starp līgumslēdzējām valstīm izpausme, kas nepieciešama, lai integrētas vadības sistēma darbotos un nodrošinātu paaugstinātu un vienādu kontroles un uzraudzības līmeni pie ārējām robežām, un kas ir neizbēgama situācijā ar ārējo robežu brīvu šķērsošanu Šengenas teritorijā.

38 Tomēr, ja Īstenošanas konvencijas 5. un 15. pantā paredzētā atteikuma automātiskums nenošķir, vai attiecīgais ārvalstnieks ir vai nav Eiropas dalībvalsts pilsoņa laulātais, tad ir jāizskata, vai Spānijas iestāžu rīcība ir bijusi saderīga ar Kopienu

tiesībām, kas reglamentē personu brīvu pārvietošanos, un, it īpaši, ar Direktīvu 64/221.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

39 Komisija pārmet Spānijas Karalistei, ka tā ir pārkāpusi Direktīvas 64/221 noteikumus, atsakot ieceļošanu tās teritorijā un vīzas izsniegšanu diviem trešo valstu pilsoņiem — Eiropas dalībvalsts pilsoņu laulātajiem — tikai tāpēc vien, ka par tiem SIS bija ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu. Tā atgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai ieceļošanu vienas dalībvalsts teritorijā Savienības pilsonim vai tā ģimenes loceklim nevar atteikt, ja vien šī persona nerada reālus un pietiekami smagus draudus sabiedrības pamatinteresēm (1975. gada 28. oktobra spriedums lietā 36/75 *Rutili*, *Recueil*, 1219. lpp., 28. punkts, un 1977. gada 27. oktobra spriedums lietā 30/77 *Bouchereau*, *Recueil*, 1999. lpp., 35. punkts).

40 Spānijas valdība norāda, ka, izņemot uzturēšanās atļauju pieprasījumu atsevišķo gadījumu, Īstenošanas konvencijā nav neviena noteikuma, kas uzliktu līgumslēdzējai valstij pienākumu konsultēties ar valsti, kura ziņojusi nolūkā liegt ieceļošanu, par iemesliem, kas pamato šī ziņojuma iekļaušanu SIS. Tā uzsver — kā izriet arī no 1996. gada 18. aprīļa deklarācijas — ka līgumslēdzējas valstis ir piekritušas principam, ka tās personas, uz kurām attiecas Kopienu tiesības, var iekļaut un saglabāt SIS tikai tad, ja tas ir saderīgi ar Kopienu tiesībām. Līdz ar to šādu iekļaušanu SIS var likumīgi uzskatīt par norādi uz reāliem un smagiem draudiem.

Tiesas vērtējums

41 Atzīstot, ka ir svarīgi nodrošināt dalībvalstu pilsoņu ģimenes dzīves aizsardzību, lai novērstu ierobežojumus EK līgumā garantēto pamata brīvību izmantošanai (2002. gada 11. jūlija spriedums lietā C-60/00 *Carpenter*, *Recueil*, I-6279. lpp., 38. punkts, un 2002. gada 25. jūlija spriedums lietā C-459/99 *MRAX*, *Recueil*, I-6591. lpp., 53. punkts), Kopienas likumdevējs regulās un direktīvās par personu brīvu pārvietošanos ievērojami ir paplašinājis Kopienu tiesību par ieceļošanu un uzturēšanos dalībvalstu teritorijā piemērojamību attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem — dalībvalstu pilsoņu laulātajiem. Ja dalībvalstis gadījumā, kad dalībvalsts pilsonis pārvietojas Kopienā, lai izmantotu savas tiesības, ko tam sniedz minētais Līgums un tā īstenošanai pieņemtie noteikumi, drīkst pieprasīt ieceļošanas vīzu no tā laulātā — trešās valsts pilsoņa, tad dalībvalstīm tomēr ir jādod šim trešās valsts pilsonim visas iespējas saņemt tam vajadzīgo vīzu.

42 Šajā lietā nav strīda par to, ka trešās valsts pilsoņu Farida un Bušēra tiesības ieceļot dalībvalstu teritorijā un tādēļ saņemt vīzu izriet no tā, ka tie ir dalībvalsts pilsoņu laulātie.

43 Tomēr dalībvalsts pilsoņu un to laulāto tiesības ieceļot un uzturēties citas dalībvalsts teritorijā nav beznosacījuma tiesības. Kopienu tiesībās noteikto vai atļauto ierobežojumu skaitā ir Direktīvas 64/221 2. pantā dalībvalstīm nodrošinātā atļauja aizliegt citu dalībvalstu pilsoņiem un to laulātajiem — trešās valsts pilsoņiem — ieceļot to teritorijā sabiedriskās kārtības vai valsts drošības iemeslu dēļ (attiecībā uz laulāto skat. iepriekš minētā sprieduma lietā *MRAX* 61. un 62. punktu).

44 Taču Kopienas likumdevējs kontrolē dalībvalsts atsaukšanos uz šiem iemesliem, nosakot stingrus ierobežojumus. Direktīvas 64/221 3. panta 1. punktā ir norādīts, ka pasākumiem, ko veic, ņemot vērā sabiedrisko kārtību vai valsts drošību, ir jābalstās tikai uz attiecīgā indivīda personīgo darbību. Šī panta 2. punktā ir precizēts, ka tikai iepriekšējas kriminālas sodāmības pastāvēšana nevar automātiski pamatot šos pasākumus. Kriminālas sodāmības pastāvēšanu var ņemt vērā tikai tad, ja šo sodāmību pamatojošie apstākļi norāda uz tādu personīgu darbību, kas apdraud spēkā esošo sabiedrisko kārtību (iepriekš minētā sprieduma lietā *Bouchereau* 28. punkts un 1999. gada 19. janvāra sprieduma lietā C-348/96 *Calfa*, *Recueil*, I-11. lpp., 24. punkts).

45 Savukārt Tiesa vienmēr ir uzsvērusi, ka sabiedriskās kārtības izņēmums ir atkāpe no personu brīvas pārvietošanās pamatprincipa, kas jāsaprot šauri, un ka dalībvalstis vienpusēji nevar noteikt tā piemērojamību (iepriekš minētā sprieduma lietā *Rutili* 27. punkts, iepriekš minētā sprieduma lietā *Bouchereau* 33. punkts, iepriekš minētā sprieduma lietā *Calfa* 23. punkts, kā arī 2004. gada 29. aprīļa sprieduma apvienotajās lietās C-482/01 un C-493/01 *Orfanopoulos* un *Oliveri*, *Recueil*, I-5257. lpp., 64. un 65. punkts).

46 Līdz ar to atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai valsts iestādes atsaukšanās uz sabiedriskās kārtības jēdzienu jebkurā gadījumā nozīmē, ka papildus sabiedriskiem traucējumiem, ko rada jebkurš likumpārkāpums, pastāv reāli un pietiekoši smagi draudi sabiedrības pamatinteresēm (iepriekš minētie spriedumi lietās *Rutili*, 28. punkts; *Bouchereau*, 35. punkts; kā arī *Orfanopoulos* un *Oliveri*, 66. punkts).

47 Jāuzsver, ka gadījumā ar trešās valsts pilsoni — dalībvalsts pilsoņa laulāto — šī sabiedriskās kārtības jēdziena šaurā interpretācija ļauj aizsargāt arī dalībvalsts pilsoņa tiesības uz tā ģimenes dzīvi Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī, 8. panta nozīmē (šajā sakarā skat. iepriekš minētā sprieduma lietā *Carpenter* 41. punktu un 2003. gada 23. septembra sprieduma lietā C-109/01 *Akrich*, *Recueil*, I-9607. lpp., 58. punktu).

48 Šajos apstākļos jāatzīst, ka jēdziens "sabiedriskā kārtība" Direktīvas 64/221 2. panta nozīmē neatbilst jēdzienam Īstenošanas konvencijas 96. pantā. Faktiski atbilstoši šim Īstenošanas konvencijas pantam SIS ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu var balstīties uz sabiedriskās kārtības apdraudējumu, ja ieinteresētā persona ir notiesāta par noziedzīgu nodarījumu, par kuru paredzēta brīvības atņemšana vismaz uz vienu gadu [2. punkta a) apakšpunkts], vai ja pret to ir piemērots pasākums par attiecīgās valsts tiesību akta par ārvalstnieku ieceļošanu vai uzturēšanos pārkāpšanu (3. punkts). Atšķirībā no Direktīvā 64/221 paredzētās sistēmas, kā to interpretē Tiesa, šādi apstākļi paši par sevi pamato ziņojumu neatkarīgi no jebkāda veida konkrēta vērtējuma par draudiem, ko ieinteresētā persona varētu radīt.

49 Tomēr atbilstoši Īstenošanas konvencijas 5. un 15. pantam ieceļošanas atļauju Šengenas teritorijā vai vīzu šajā sakarā principā nevar izsniegt ārvalstniekam, ja par to ir ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu.

50 No minētā izriet, ka Īstenošanas konvencijā paredzētajā sistēmā attiecībā uz tādu personu kā trešās valsts pilsonis — dalībvalsts pilsoņa laulātais, kam piemēro Direktīvu 64/221, pastāv risks, ka gadījumā, ja ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu pastāv, tad minētajā Direktīvā paredzētā aizsardzība tiks liegta.

51 Lai novērstu šo risku, līgumslēdzējas valstis ar 1996. gada 18. aprīļa deklarāciju apņēmās par personu, uz kuru attiecas Kopienu tiesības, ziņot nolūkā liegt ieceļošanu tikai tad, ja ir izpildīti Kopienu tiesībās noteiktie nosacījumi.

52 Tas nozīmē, ka līgumslēdzēja valsts var ziņot par trešās valsts pilsoni — dalībvalsts pilsoņa laulāto — tikai pēc tam, kad ir konstatēts, ka šīs personas uzturēšanās rada reālus, faktiskus un pietiekami nopietnus draudus sabiedrības pamatinteresēm Direktīvas 64/221 nozīmē.

53 Šajos apstākļos trešās valsts pilsoņa — dalībvalsts pilsoņa laulātā — iekļaušana SIS tiešām norāda uz tāda pamatota iemesla pastāvēšanu, kāpēc ieceļošana Šengenas teritorijā viņam ir liegta. Tomēr šī norāde ir jānostiprina ar informāciju, kas dalībvalstij, kura saņem uzziņas no SIS, pirms tā liedz ieceļošanu Šengenas teritorijā, ļauj konstatēt, ka ieinteresētās personas klātbūtne šajā gadījumā rada reālus, faktiskus un pietiekami nopietnus draudus sabiedrības pamatinteresēm. Šajos apstākļos jānorāda, ka Īstenošanas konvencijas 94. panta i) apakšpunkts nepārprotami ļauj norādīt ziņojuma iemeslu.

54 Abos šīs prasības pamatā esošajos gadījumos Spānijas iestādes, kurām Farids un Bušērs, trešās valsts pilsoņi, pienācīgi pamatoja savu statusu kā dalībvalsts pilsoņu laulātie, aizliedzot tiem ieceļot Šengenas teritorijā, konstatēja tikai to, ka SIS pastāv ziņojumi nolūkā liegt ieceļošanu bez norādes par to iemeslu.

55 Šādā situācijā Spānijas iestādēm nebija pamata aizliegt šīm ieinteresētajām personām ieceļot, iepriekš nepārbaudot, vai to klātbūtne nerada reālus, faktiskus un pietiekami nopietnus draudus sabiedrības pamatinteresēm.

56 Šīs pārbaudes ietvaros jānorāda, ka, ja Šengenas *acquis* pamatā esošais lojālas sadarbības princips nozīmē, ka dalībvalstij, kura saņem uzziņas no SIS, pienācīgi jāņem vērā norādes, ko sniedz ziņotāja valsts, tas nozīmē arī to, ka ziņotājai valstij ir jāsniedz saņēmējai valstij papildu informācija, kas tai konkrēti ļautu novērtēt draudu apmēru, ko var radīt persona, par kuru ir ziņots.

57 Lai apmācītu valsts iestādes, kas saskaras ar ziņojuma sniegšanas problēmu, ir izveidots *Sirene* biroju tīkls. Saskaņā ar *Sirene* rokasgrāmatas 2.2.1. punktu ieviestajai sistēmai ir jāļauj pēc iespējas ātrāk atbildēt uz iespējamiem informācijas pieprasījumiem no pārējām līgumslēdzējām pusēm, atbildi sniedzot ne vēlāk kā divpadsmit stundu laikā.

58 Katrā ziņā termiņš atbildes sniegšanai uz informācijas pieprasījumu nevar būt nesaprātīgs, ņemot vērā konkrētos apstākļus, kurus var novērtēt dažādi atkarībā no tā, vai runa ir par vīzas pieprasījumu vai robežas šķērsošanu. Pēdējā gadījumā valsts iestādēm, kas konstatē, ka par trešās valsts pilsoni — dalībvalsts pilsoņa laulāto — ir SIS ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu, un kas ziņotājai valstij pieprasa papildu informāciju, šī informācija obligāti jāsaņem ātri.

59 Ņemot vērā šos apsvērumus, jāatzīst, ka, atsakot ieceļošanas tiesības Šengenas teritorijā Faridam un neizsniedzot vīzu ieceļošanai šajā teritorijā Faridam un Bušēram, kas ir trešās valsts pilsoņi — dalībvalsts pilsoņu laulātie, tikai tāpēc, ka par tiem bija SIS ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu, iepriekš nepārbaudot, vai šo personu atrašanās teritorijā nerada reālus, faktiskus un pietiekami nopietnus draudus sabiedrības pamatinteresēm, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek 1.–3. pants Direktīvā 64/221.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

60 Ar šo iebildumu Komisija pārmet Spānijas iestādēm, ka tās savos lēmumos nav norādījušas sabiedriskās kārtības un valsts drošības iemeslus, uz kuriem tās pamatojās, atsakot ieceļošanas tiesības Spānijas teritorijā un vīzas izsniegšanu Faridam un Bušēram.

61 Savā aizstāvības rakstā Spānijas valdība atkārto tos pašus argumentus, ko tā izmantoja saistībā ar pirmo iebildumu.

Tiesas vērtējums

62 Attiecībā uz pirmo iebildumu šī sprieduma 59. punktā tika atzīts, ka, atsakot ieceļošanas tiesības Šengenas teritorijā Faridam un neizsniedzot vīzu ieceļošanai šai teritorijā Faridam un Bušēram, kas ir trešās valsts pilsoņi — dalībvalsts pilsoņu laulātie, tikai tāpēc, ka par tiem bija SIS ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek 1.–3. pants Direktīvā 64/221.

63 Tā kā atteikums, pret kuru iebilst Spānijas iestādes, ir vienīgais apstāklis, kas veido Kopienu tiesību pārkāpumu, uz ko norāda Komisija, tad par otro iebildumu nav jālemj.

Par tiesāšanās izdevumiem

64 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Spānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai spriedums nav labvēlīgs, tad jāpiespriež Spānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) atsakot ieceļošanas tiesības 1985. gada 14. jūnijā Šengenā parakstītā nolīguma par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgajām robežām dalībvalstu teritorijā Faridam un neizsniedzot vīzu ieceļošanai šajā teritorijā Faridam un Bušēram, kas ir trešās valsts pilsoņi — dalībvalsts pilsoņu laulātie, tikai tāpēc, ka par tiem Šengenas Informācijas sistēmā bija ziņojums nolūkā liegt ieceļošanu, iepriekš nepārbaudot, vai šo personu atrašanās teritorijā nerada reālus, faktiskus un pietiekami smagus draudus sabiedrības pamatinteresēm, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek 1.–3. pants Padomes 1964. gada 25. februāra Direktīvā 64/221/EEK par īpašu pasākumu saskaņošanu attiecībā uz ārvalstnieku pārvietošanos un dzīvesvietu, kas ir attaisnojami ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību un veselības aizsardzību;

2) Spānijas Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]